

Mint a tűzből kikapott burgonyát, dobálom Joyce mondatait egyik kezemből a másikba. Nem tudom megfogni őket, nem tudom, mit kezdjek velük. Nem értem így, nyithatok új jelentésirányokat erre és arra.

De vajon mi volt Joyce szándéka?

És mi volt Nádain Ferencé, amikor egy éles ollóval, egy merész mozdulattal ezt a pár sort kiemelte a szöveg egészéből?

Mi most ez a pár mondat? Citátum lenne (önmagában is jelentéssel bíró egész), avagy csak egy fragmentum, amelyben azért, mint cseppjében a tenger, ott a regény, és ott annak megalkotója? Értelmes és értelmetlen értelmezések között csapongok, közben egyre több bennem a miért.

Aztán arra gondolok, szövegem bevezető csupán: előszoba vagyok, átmeneti tér, nem bálterem, ahol a vendég hosszan időz. "Hölgyek, Urak!" – kiáltom az ajtóban "megjött Dáblin 9. száma, Bloomsdayre elkészült? Tessék beljebb fáradni, lapozni tovább, a képes oldalak felé!"

A jó előszó mediális? Önmagán túl mutat? Ha igen, akkor olyan, mint a tipográfia, amely stiláris értelemben transzparens, tehát észrevétlenül visz a szöveg tartalma felé. Csakhogy a jó tipográfia egyedi alkotás is lehet. Kép, amely önmagáért beszél. "Hölgyek, Urak, ismételten kérem, tessék fáradni befelé!"

...én is lapozok, nézem a felkért alkotóktól beérkezett képeket, és arra gondolok, hogy az a sokféleség, a jelzéseknek és jelentéseknek az a sokasága, amely jelen kiadvány oldalain is előáll, egyáltalán nem idegen az Ulyssesstől. Sőt, a gazdag interpretálhatóság éppen hogy kódolva van ebben a regényben: éppen a képek, a szagok, az ízek, a hangulatok és gondolatok tobzódása teszi ezt az egész kulináris kalandot olyan izgalmassá. Ilyen értelemben elfogadhatók lehetnek szabad asszociációink, ezek a képi játszadózások a szöveggel.

Paul Virillo 1988-ban így írt: Ki kell mondani végre, hogy a legnagyobb kárt az írás és olvasás terén az okozta, hogy a mai olvasók általában képtelenek az írott világ hatására belső képek megjelenítésére, mert azt szokták meg, hogy a látvány az információ értelmezését szolgálja."

Ez a kiadvány, így nézve, főhajtás Joyce, tágabb értelemben véve az irodalom, a könyv előtt. Alázat is.

És persze hiúság is, és magamutogatás is: önmagunk, belső képeink, fantáziánk, tehetségünk, szakmánk hangos szeretete.

Aztán, az ideai Dáblin tematikájához hűen, én is visszatérek az írott szöveghez:

"Ki figyel itt engem? Valaha is valahol ki fogja olvasni az itt írt szavakat?"

A kiválasztott joyce-I passzus nekem épp kapóra jön.

Tetszik nekem a felvetés, amely egy távolabbi pillanatra, a jövőbe tekint.

Tetszik, ahogy egy több mint 70 évvel ezelőtti kérdés megtalál.

Tetszik az a világ, amelyben pár évtizedre, pár évszázadra előre tekinthet valaki.

Tetszik az a hit, hogy a lejegyzett tudás, úgy mint nyomtatott könyv, túlél minket.

Ugye milyen jellemző ez az idő dimenzió arra a kultúrára, amelyet a nyomtatott könyv fénjjelez?

Ma még ez is valóság.

De azért, ma már az üzeneteknek jelentős része nem éli meg a másnapot nem kerül nyomtatásra: egy virtuális világból jön és nem is lép ki onnan.

Eltűnt a mondandónkból az idő.

Azt olvastam, hogy évről évre egyre több könyvet adnak ki.

Közben arról is van felmérés, hogy egyre kevesebbet olvasunk.

E két állítás közé szépen befeszül a mai világ.

Olvasóm a jövőből! Érthető számodra, hogy miért csináljuk? Hogy miért gyűlünk össze minden évben egyszer Szombathelyen, Bloomsday alkalmából?

Hogy miért ez a kiadvány, amely a hétköznapiakból kiemel? Hogy ez a közösség miért fontos még akkor is, ha csak egy kiállítás és egy kiadvány terjedelmében létezik?

Újra visszatérek Joyce szövegéhez. Máshol csapom fel a könyvet. Kicsit odább.

“Melyik az a szó, melyet minden ember ismer?”

A szöveg megy tovább...